

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Соціально-гуманітарний факультет

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан соціально-гуманітарного
факультету
Оксана ГОМОТЮК
« 20 » _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з
науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ
« 20 » _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з навчальної дисципліни «Сучасна польська мова»

Ступінь вищої освіти – перший (бакалаврський)

Галузь знань – 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність – 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)

014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) (польська),

014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Освітньо-професійна програма – Середня освіта. Польська мова та зарубіжна література. Українська мова та література

Кафедра інформаційної та соціокультурної діяльності

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції	Практ.	ІРС	Тренінги	СРС	Разом	Іспит, семестр
Денна	III	6	30	30	3	8	79	150	6

Тернопіль – ЗУНУ
2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) (польська), 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 9 від 15 червня 2022 року)

Робочу програму склала д-р філол. наук, професор кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності Шкіцька Ірина Юріївна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри інформаційної та соціокультурної діяльності, протокол № 2 від 30 серпня 2024 року

Завідувач кафедри, к.і.н., доц. Ірина НЕДОШИТКО

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями) 014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) (польська), 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), протокол № 2 від серпня 2024 року

Голова ГЗС, к.філол.н., доц. Наталія ЛІЩИНСЬКА

Гарант ОПІ, к.філол.н., доц. Наталія ЛІЩИНСЬКА

STRUKTURA PROGRAMU KURSU AKADEMICKIEGO
«Współczesny język polski (Gramatyka)»

1. OPIS KURSU AKADEMICKIEGO «Współczesny język polski(Gramatyka)»

Kurs akademicki «Współczesny język polski»	Dziedzina wiedzy, specjalność, SWW	Charakterystyka kursu akademickiego
Liczba kredytów ECTS 5	Dziedzina wiedzy «01 Edukacja / Pedagogika»	Status kursu akademickiego normatywny
Liczba modułów kredytowych 5	Specjalność «014 Wykształcenie średnie (według specjalności przedmiotowych) 014.02 Wykształcenie średnie (język i literatura zagraniczna) (polski), 014.01 Szkolnictwo średnie (język i literatura ukraińska)»	Rok studiów <i>Studia dzienne</i> — 3 Semestr <i>Studia dzienne</i> — 6
Liczba modułów treści 2	Program edukacyjno-zawodowy «Wykształcenie średnie. Język polski i literatura zagraniczna. Język i literatura ukraińska»	Wykłady <i>Studia dzienne</i> — 30 god. Seminaria: <i>Studia dzienne</i> – 30 god.
Łączna liczba godzin 150	Stopień wykształcenia wyższego «pierwszy (licencjat)»	Praca niezależna <i>Studia dzienne</i> – 79 god. Warsztaty <i>Studia dzienne</i> – 8 god. Praca indywidualna <i>Studia dzienne</i> – 3 god.
Liczba godzin w tygodniu — 10, z czego 4 godziny — w sali lekcyjnej		Rodzaj kontroli końcowej zaliczeniowa

2. CEL STUDIOWANIA KURSU AKADEMICKIEGO «Współczesny język polski (Gramatyka)»

Kurs «**Współczesny język polski (Gramatyka)**» jest podstawowym przedmiotem filologicznym, który ma na celu pogłębienie wiedzy studentów o strukturze gramatycznej języka polskiego. Kurs obejmuje zarówno zagadnienia teoretyczne, jak i praktyczne aspekty gramatyki. W ramach zajęć studenci będą:

- analizować teksty literackie i prasowe pod kątem ich budowy gramatycznej;
- rozwiązywać ćwiczenia gramatyczne;
- brać udział w dyskusjach na temat wybranych zagadnień gramatycznych;
- przygotowywać prezentacje na tematy związane z gramatyką języka polskiego.

Zakres tematyczny kursu obejmuje między innymi: budowę zdania prostego i złożonego, części mowy i ich funkcje w zdaniu, rodzaje zdań, składnia zdania, zjawiska składniowe (np. koordynacja, subordinacja, elipza), odmiana rzeczowników, przymiotników, czasowników, zgodność i rząd, błędy gramatyczne i sposoby ich unikania.

Połączenia interdyscyplinarne. Kurs akademicki «Współczesny język polski (Gramatyka)» dotyczy następujących przedmiotów: «Język ukraiński», «Język ukraiński w biznesie i sprawach zawodowych», «Warsztaty z języka polskiego».

2.1. Celem studiowania kursu akademickiego «Współczesny język polski (Gramatyka)» jest wyposażenie studentów w solidne podstawy teoretyczne z zakresu gramatyki polskiej oraz rozwinięcie umiejętności praktycznego stosowania zdobytej wiedzy. Studenci poznają budowę zdania, części mowy, rodzaje zdań, składnię oraz inne zagadnienia związane z gramatyką języka polskiego.

2.2. Zadania studiowania kursu akademickiego «Współczesny język polski (Gramatyka)»

Teoria:

1. **Zapoznanie się z podstawowymi pojęciami gramatycznymi:** zdanie, wyraz, części mowy, rodzaje zdań, składnia.
2. **Studium odmiany:** rzeczowników, przymiotników, czasowników, liczebników i zaimków.
3. **Analiza zjawisk składniowych:** zgodność, rząd, koordynacja, subordinacja, elipza.
4. **Zrozumienie różnic między językiem mówionym a pisanym.**

Praktyka:

Analiza tekstów

1. Rozpoznawanie i nazywanie części mowy w zdaniu.
2. Określanie funkcji składniowych wyrazów.
3. Analiza budowy zdań prostych i złożonych.
4. Identyfikowanie błędów gramatycznych i stylistycznych.

Ćwiczenia:

1. Odpowiedzi na pytania dotyczące gramatyki.
2. Przekształcanie zdań.
3. Tworzenie własnych zdań zgodnie z podanymi schematami.
4. Tłumaczenie krótkich tekstów z języka obcego na polski.

Pisemne prace:

1. Streszczenia tekstów naukowych.

2. Eseje na tematy związane z językiem polskim.
3. Analiza wybranych fragmentów tekstów literackich.

Prezentacje:

Przygotowanie prezentacji na temat wybranych zagadnień gramatycznych.

Udział w dyskusjach:

Aktywny udział w dyskusjach na temat różnych problemów gramatycznych.

Projekty:

1. Zbieranie i analiza materiałów językowych: np. artykuły prasowe, reklamy, utwory literackie.
2. Tworzenie własnych materiałów dydaktycznych: np. ćwiczenia, quizy, prezentacje.
3. Badania własne: np. analiza języka używanego w określonych grupach społecznych.

2.3. Nazwa i opis kompetencji, których kształtowanie zapewnia studiowanie dyscypliny akademickiej

3K3. Zdolność komunikowania się w języku państwowym zarówno w formie ustnej, jak i pisemnej, a także w języku obcym w zakresie specjalizacji.

PK2. Zdolność do adekwatnego wykorzystania zasobów językowych, wykazywania ukształtowanych kompetencji językowych i komunikacyjnych w procesie komunikacji zawodowej i międzyosobowej, opanowanie różnych środków zachowania językowego w różnych kontekstach komunikacyjnych.

PK6. Zdolność do opanowania zasad analizy jednostek językowych, rozumienia hierarchicznej zależności między nimi.

PK7. Zdolność do współpracy ze społecznościami (na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym, europejskim i globalnym) w celu rozwijania wiedzy zawodowej i kompetencji zawodowych, wykorzystania praktycznego doświadczenia i kontekstu językowo-literackiego do realizacji celów procesu edukacyjnego w szkołach średnich.

PK14. Zdolność do przestrzegania współczesnych norm języka obcego w komunikacji ustnej i pisemnej, zarówno zawodowej, jak i międzyosobowej, z uwzględnieniem sytuacji komunikacyjnej i zadania komunikacyjnego, zgodnie z normami etycznymi i moralnymi obowiązującymi w środowisku obcojęzycznym.

2.4. Wymagania wstępne studiowania kursu akademickiego

W celu zapoznania się z treścią kursu «Współczesny język polski (Gramatyka)» jest konieczna wiedza, zdobyta na zajęciach z języka polskiego na poziomie A1-B1 i języka ukraińskiego.

2.5. Efekty nauczania

PH7. Wykazanie znajomości podstawowych nauk fundamentalnych i stosowanych (zgodnie z profilem studiów), operowanie podstawowymi kategoriami i pojęciami właściwymi dla danej specjalności.

PH8. Formułowanie dobrze uzasadnionych opinii w zakresie wiedzy zawodowej, zarówno dla specjalistów, jak i dla szerokiej publiczności, zarówno w języku ojczystym, jak i obcym.

PPH17. Wykazanie posiadania kompetencji komunikacyjnych w języku obcym zgodnie z Europejskim Port folio Językowym we wszystkich formach komunikacji ustnej i pisemnej.

PPH18. Prezentowanie na konkretnych przykładach związku między poszczególnymi dziedzinami językoznawstwa a elementami systemu językowego na różnych poziomach, wyjaśnianie materiału językowego, umiejętność korzystania z różnych typów słowników.

PPH19. Analizowanie, komentowanie, streszczanie i tłumaczenie tekstów o różnej tematyce i stylistyce, wykazując znajomość leksyki, gramatyki i stylistyki.

2.6. Poziom rozwoju umiejętności i wiedzy studentów

Po ukończeniu kursu student będzie potrafił:

- poprawnie analizować zdania polskie;
- identyfikować i wyjaśniać różne zjawiska gramatyczne;
- formułować poprawne wypowiedzi pisemne i ustne;
- posługiwać się terminologią gramatyczną;
- prowadzić samodzielne badania w zakresie gramatyki języka polskiego.

3. PROGRAM KURSU AKADEMICKIEGO «Współczesny język polski (Gramatyka)»

Moduł 1. FONETYKA. GRAFIKA. MORFOLOGIA

TEMAT 1. Dźwiękowa i graficzna strona języka

1. Alfabet fonetyczny.
2. Od litery do głoski.
3. Od głoski do litery.
4. Opis spółgłosek według kryterium artykulacyjnego.
5. Charakterystyka spółgłosek.
6. Wymowa samogłosek nosowych.
7. Wymowa niektórych grup spółgłoskowych (w ujęciu normatywnym).
8. Akcent wyrazowy.
9. Klityki.
10. Charakterystyka samogłosek.

TEMAT 2. Podział morfemów. Zjawiska fonetyczne

1. Podział morfemów ze względu na funkcje.
2. Podział morfemów fleksyjnych.
3. Flektywy.
4. Wymiany morfonologiczne.
5. Wymiany spółgłoskowe.
6. Palatalizacje.
7. Alternacje spółgłosek miękkich.
8. Depalatalizacje.
9. Spółgłoski funkcjonalnie miękkie.
10. Wymiany (alternacje) samogłoskowe.

TEMAT 3. Części mowy i gramatyczne kategorie

1. Części mowy (kryterium semantyczne).
2. Części mowy (kryterium gramatyczne).
3. Gramatyczne kategorie fleksyjne.
4. Kategoria przypadku.
5. Kategoria liczby.
6. Kategoria rodzaju.
7. Kategoria czasu.
8. Kategoria osoby.
9. Kategoria trybu.
10. Kategoria strony.
11. Kategoria aspektu.
12. Kategoria stopnia.

TEMAT 4. Wymiar gramatyczny rzeczownika i przymiotnika

1. Podział rzeczowników na deklinacje.
2. Końcówki przypadkowe rzeczowników.
3. Zestawienie końcówek przypadkowych rzeczownika.

4. Wyrażenia przyimkowe przyimek + grupa imienna w przypadku zależnym.
5. Końcówki przypadkowe przymiotnika.
6. Oboczności spółgłoskowe w przymiotnikach męskich liczby pojedynczej i mnogiej.
7. Stopniowanie przymiotników.

TEMAT 5. Zaimek, liczebnik i przysłówek w gramatycznej perspektywie

1. Deklinacja zaimków osobowych.
2. Odmiana liczebników głównych.
3. Sposoby tworzenia przysłówków.
4. Stopniowanie przysłówków.

TEMAT 6. Czasownik i jego formy w świetle gramatyki

1. Podział czasowników na koniugacje.
2. Pełny paradygmat czasownikowy.
3. Alternacje głoskowe w koniugacji.
4. Koniugacja czasownika *być*.
5. Tematy czasownika.
6. Schemat tworzenia form czasownikowych.
7. Niektóre czasowniki o tematach supletywnych.
8. Budowa form czasu przeszłego.
9. Czas przyszły.
10. Strona bierna.
11. Tryb przypuszczający (warunkowy).
12. Budowa trybu rozkazującego.
13. Aspekt czasowników.
14. Końcówki ruchome.
15. Imiesłowy.

Moduł 2. DERIWATACJA I SYNTAKTYKA

TEMAT 7. Budowa słowotwórcza. Rzeczownik z punktu widzenia tworzenia wyrazów

1. Podział wyrazów ze względu na ich budowę słowotwórczą.
2. Relacja motywacji słowotwórczej.
3. Gramatyczny charakter podstawy słowotwórczej i derywatu.
4. Budowa derywatu.
5. Typy formantów.
6. Kategorie słowotwórcze derywatów rzeczownikowych.
7. Formanty kategorii słowotwórczych derywatów rzeczownikowych.
8. Typy rzeczowników złożonych ze względu na gramatyczny charakter członów.
9. Formanty rzeczowników złożonych.
10. Dystrybucja interfiksów rzeczowników złożonych.
11. Formanty sufiksalne w rzeczownikach złożonych.
12. Złożenia jednostronnie motywowane i quasi-złożenia.

TEMAT 8. Przymiotnik z perspektywy słowotwórstwa

1. Dystrybucja formantów przymiotnikowych w zależności od gramatycznego charakteru podstawy słowotwórczej.
2. Formanty prefiksalne i sufiksalne przymiotników odprzymiotnikowych.
3. Formanty prefiksально-sufiksalne przymiotników odrzeczownikowych.
4. Formanty sufiksalne przymiotników odrzeczownikowych.
5. Typy złożeń przymiotnikowych ze względu na charakter gramatyczny członów.
6. Budowa słowotwórcza przymiotników złożonych.
7. Współwystępowanie formantu interfiksálnego i derywacyjnego w przymiotnikach złożonych.

TEMAT 9. Czasownik w świetle tworzenia słów

1. Podział derywatów czasownikowych ze względu na gramatyczny charakter podstawy słowotwórczej.
2. Podział derywatów czasownikowych ze względu na formant.
3. Formanty derywatów czasownikowych.
4. Prefiksy czasownikowe.
5. Ogólny schemat znaczeń przekazywanych przez prefiksalne czasowniki odczasownikowe.
6. Znaczenie poszczególnych prefiksów czasownikowych.
7. Czasowniki odrzeczownikowe paradygmatyczne.
8. Czasowniki odprzymiotnikowe paradygmatyczne.

TEMAT 10. Podstawowe pojęcia składni

1. Wyrazy w wypowiedzeniu.
2. Składniki syntaktyczne.
3. Stosunki między składnikami syntaktycznymi.
4. Typy szeregów.
5. Typy związków.
6. Typ wyrażania zależności składniowych między nadrzędnikiem a podrzędnikiem.
7. Związki w wypowiedzeniu.
8. Związki składniowe oparte na stosunku podrzędności (niewspółrzędności).
9. Związki składniowe w zdaniu.

TEMAT 11. Części zdania: główne i drugorzędne

1. Rodzaje podmiotów.
2. Zdania bezmianownikowe.
3. Rodzaje orzeczeń.
4. Orzeczenie imienne.
5. Struktura części zdania.
6. Przydawka w zdaniu.
7. Rodzaje przydawek.
8. Rodzaje dopełnień.
9. Rodzaje okoliczników.
10. Charakter gramatyczny okolicznika.

TEMAT 12. Schematy zdaniowe

1. Budowa zdania rozwiniętego.
2. Typy konotacyjne czasowników.
3. Formy wypowiedzeń.
4. Podstawowe typy schematów zdaniowych.
5. Klasyfikacja zdań ze względu na liczbę orzeczeń.
6. Klasyfikacja zdań złożonych ze względu na stosunki składniowe między zdaniami składowymi.
7. Typy wypowiedzi ze względu na modalność intencjonalną.
8. Wykresy zdań pojedynczych.

TEMAT 13. Składnia zdania złożonego

1. Wskaźniki zespolenia zdania złożonego.
2. Lista spójników.
3. Relacje między zdaniami składowymi zdań złożonych (schematy zdań złożonych).
4. Rodzaje znaczeniowe zdań podrzędnych.
5. Sposoby połączenia wypowiedzeń podrzędnych.
6. Rodzaje znaczeniowe wypowiedzeń współrzędnych.
7. Sposoby połączenia wypowiedzeń współrzędnych.
8. Zdania czasowe.
9. Analiza składniowa zdania złożonego.

STRUKTURA KURSU EDUKACYJNEGO
 «Współczesny język polski (Gramatyka)»
 (studia dzienne)

Temat	Ilość godzin					
	Wykłady	Seminarium	Praca samodzielna	Warsztaty	Praca indywidualna	Zadania / Metody kontroli
Moduł 1. FONETYKA. GRAFIKA. MORFOLOGIA						
Temat 1. Dźwiękowa i graficzna strona języka	2	2	6	4	1	Testowanie Ćwiczenia Dyskusje
Temat 2. Podział morfemów. Zjawiska fonetyczne	2	2	6		-	Testowanie Ćwiczenia Dyskusje
Temat 3. Części mowy i gramatyczne kategorie	4	4	6		-	Testowanie Ćwiczenia Dyskusje
Temat 4. Wymiar gramatyczny rzeczownika i przymiotnika	2	2	6		1	Testowanie Ćwiczenia Dyskusje
Temat 5. Zaimek, liczebnik i przysłówek w gramatycznej perspektywie	2	2	6		-	Testowanie Ćwiczenia Dyskusje
Temat 6. Czasownik i jego formy w świetle gramatyki	4	4	6		-	Ankieta ekspresowa
Suma godzin:	16	16	36	4	2	
Moduł 2. DERIWATACJA I SYNTAKTYKA						
Temat 7. Budowa słowotwórcza. Rzeczownik z punktu widzenia tworzenia wyrazów	2	2	6	4	-	Testowanie Ćwiczenia Dyskusje
Temat 8. Przymiotnik z perspektywy słowotwórstwa	2	2	6		-	Testowanie Ćwiczenia Dyskusje
Temat 9. Czasownik w świetle tworzenia słów	2	2	6		-	Testowanie Ćwiczenia Dyskusje
Temat 10. Podstawowe pojęcia składni	2	2	6		1	Testowanie Ćwiczenia Dyskusje
Temat 11. Części zdania: główne i drugorzędne	2	2	6		-	Testowanie Ćwiczenia Dyskusje
Temat 12. Schematy zdaniowe	2	2	6		-	Testowanie Ćwiczenia Dyskusje

Temat 13. Składnia zdania złożonego	2	2	7		-	Końcowa praca kontrolna
<i>Suma godzin</i>	<i>14</i>	<i>14</i>	<i>43</i>	<i>4</i>	<i>1</i>	
<i>Całkowita liczba godzin</i>	<i>30</i>	<i>30</i>	<i>79</i>	<i>8</i>	<i>3</i>	
Kontrola końcowa	Egzamin					

TEMAT SEMINARIÓW (studia dzienne)

Seminarium 1

Temat: DŹWIĘKOWA I GRAFICZNA STRONY JĘZYKA

1. Alfabet fonetyczny.
2. Od litery do głoski.
3. Od głoski do litery.
4. Opis spółgłosek według kryterium artykulacyjnego.
5. Charakterystyka spółgłosek.
6. Wymowa samogłosek nosowych.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Wymowa niektórych grup spółgłoskowych (w ujęciu normatywnym).
2. Akcent wyrazowy.
3. Klityki.
4. Charakterystyka samogłosek.

Seminarium 2

Temat: PODZIAŁ MORFEMÓW. ZJAWISKA FONETYCZNE

1. Podział morfemów ze względu na funkcje.
2. Podział morfemów fleksyjnych.
3. Flektywy.
4. Wymiany morfonologiczne.
5. Wymiany spółgłoskowe.
6. Palatalizacje.
7. Alternacje spółgłosek miękkich.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Depalatalizacje.
2. Spółgłoski funkcjonalnie miękkie.
3. Wymiany (alternacje) samogłoskowe.

Seminaria 3-4

Temat: CZĘŚCI MOWY I GRAMATYCZNE KATEGORIE

1. Części mowy (kryterium semantyczne).
2. Części mowy (kryterium gramatyczne).
3. Gramatyczne kategorie fleksyjne.
4. Kategoria przypadku.
5. Kategoria liczby.
6. Kategoria rodzaju.

7. Kategoria czasu.
8. Kategoria osoby.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Kategoria trybu.
2. Kategoria strony.
3. Kategoria aspektu.
4. Kategoria stopnia.

Seminarium 5

Temat: WYMIAR GRAMATYCZNY RZECZOWNIKA I PRZYMIOTNIKA

1. Podział rzeczowników na deklinacje.
2. Końcówki przypadkowe rzeczowników.
3. Zestawienie końcówek przypadkowych rzeczownika.
4. Wyrażenia przymkowe 'przyimek + grupa imienna w przypadku zależnym'.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Końcówki przypadkowe przymiotnika.
2. Oboczności spółgłoskowe w przymiotnikach męskich liczby pojedynczej i mnogiej.
3. Stopniowanie przymiotników.

Seminarium 6

Temat: ZAIMEK, LICZEBNIK I PRZYSŁÓWEK W GRAMATYCZNEJ PERSPEKTYWIE

1. Deklinacja zaimków osobowych.
2. Odmiana liczebników głównych.
3. Sposoby tworzenia przysłówków.

Pytania do samodzielnego studiowania

Stopniowanie przysłówków.

Seminaria 7-8

Temat: CZASOWNIK I JEGO FORMY W ŚWIETLE GRAMATYKI

1. Podział czasowników na koniugacje.
2. Pełny paradygmat czasownikowy.
3. Alternacje głoskowe w koniugacji.
4. Koniugacja czasownika *być*.
5. Tematy czasownika.
6. Schemat tworzenia form czasownikowych.
7. Niektóre czasowniki o tematach supletywnych.
8. Budowa form czasu przeszłego.
9. Czas przyszły.
10. Strona bierna.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Tryb przypuszczający (warunkowy).
2. Budowa trybu rozkazującego.
3. Aspekt czasowników.
4. Końcówki ruchome.

5. Imiesłowy.

Seminarium 9

Temat: BUDOWA SŁOWOTWÓRCZA. RZECZOWNIK Z PUNKTU WIDZENIA TWORZENIA WYRAZÓW

1. Podział wyrazów ze względu na ich budowę słowotwórczą.
2. Relacja motywacji słowotwórczej.
3. Gramatyczny charakter podstawy słowotwórczej i derywatu.
4. Budowa derywatu.
5. Typy formantów.
6. Kategorie słowotwórcze derywatów rzeczownikowych.
7. Formanty kategorii słowotwórczych derywatów rzeczownikowych.
8. Typy rzeczowników złożonych ze względu na gramatyczny charakter członów.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Formanty rzeczowników złożonych.
2. Dystrybucja interfiksów rzeczowników złożonych.
3. Formanty sufiksalne w rzeczownikach złożonych.
4. Złożenia jednostronnie motywowane i quasi-złożenia.

Seminarium 10

Temat: PRZYMIOTNIK Z PERSPEKTYWY SŁOWOTWÓRSTWA

1. Dystrybucja formantów przymiotnikowych w zależności od gramatycznego charakteru podstawy słowotwórczej.
2. Formanty prefiksalne i sufiksalne przymiotników odprzymiotnikowych.
3. Formanty prefiksально-sufiksalne przymiotników odrzeczownikowych.
4. Formanty sufiksalne przymiotników odrzeczownikowych.
5. Typy złożzeń przymiotnikowych ze względu na charakter gramatyczny członów.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Budowa słowotwórcza przymiotników złożonych.
2. Współwystępowanie formantu interfiksálnego i derywacyjnego w przymiotnikach złożonych.

Seminarium 11

Temat: CZASOWNIK W ŚWIETLE TWORZENIA SŁÓW

1. Podział derywatów czasownikowych ze względu na gramatyczny charakter podstawy słowotwórczej.
2. Podział derywatów czasownikowych ze względu na formant.
3. Formanty derywatów czasownikowych.
4. Prefiksy czasownikowe.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Ogólny schemat znaczeń przekazywanych przez prefiksalne czasowniki odczasownikowe.
2. Znaczenie poszczególnych prefiksów czasownikowych.
3. Czasowniki odrzeczownikowe paradygmatyczne.
4. Czasowniki odprzymiotnikowe paradygmatyczne.

Seminarium 12

Temat: PODSTAWOWE POJĘCIA SKŁADNI

1. Wyrazy w wypowiedzeniu.
2. Składniki syntaktyczne.
3. Stosunki między składnikami syntaktycznymi.
4. Typy szeregów.
5. Typy związków.
6. Typ wyrażania zależności składniowych między nadrzędnikiem a podrzędnikiem.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Związki w wypowiedzeniu.
2. Związki składniowe oparte na stosunku podrzędności (niewspółrzędności).
3. Związki składniowe w zdaniu.

Seminarium 13

Temat: CZĘŚCI ZDANIA: GŁÓWNE I DRUGORZĘDNE

1. Rodzaje podmiotów.
2. Zdania bezmianownikowe.
3. Rodzaje orzeczeń.
4. Orzeczenie imienne.
5. Struktura części zdania.
6. Przydawka w zdaniu.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Rodzaje przydawek.
2. Rodzaje dopełnień.
3. Rodzaje okoliczników.
4. Charakter gramatyczny okolicznika.

Seminarium 14

Temat: SCHEMATY ZDANIOWE

1. Budowa zdania rozwiniętego.
2. Typy konotacyjne czasowników.
3. Formy wypowiedzeń.
4. Podstawowe typy schematów zdaniowych.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Klasyfikacja zdań ze względu na liczbę orzeczeń.
2. Klasyfikacja zdań złożonych ze względu na stosunki składniowe między zdaniami składowymi.
3. Typy wypowiedzi ze względu na modalność intencjonalną.
4. Wykresy zdań pojedynczych.

Seminarium 15

Temat: SKŁADNIA ZDANIA ZŁOŻONEGO

1. Wskaźniki zespolenia zdania złożonego.
2. Lista spójników.
3. Relacje między zdaniami składowymi zdań złożonych (schematy zdań złożonych).

4. Rodzaje znaczeniowe zdań podrzędnych.
5. Sposoby połączenia wypowiedzi podrzędnych.

Pytania do samodzielnego studiowania

1. Rodzaje znaczeniowe wypowiedzi współrzędnych.
2. Sposoby połączenia wypowiedzi współrzędnych.
3. Zdania czasowe.
4. Analiza składniowa zdania złożonego.

6. SAMODZIELNA PRACA Z KURSU AKADEMICKIEGO «Współczesny język polski (Gramatyka)»

Samodzielną pracą jest dla studentów głównym sposobem przyswajania materiałów edukacyjnych poza wykładami, zajęciami lekcyjnymi, ale bez udziału lektora. Treść pracy samodzielnej określa program kursu w ustalonym wymiarze godzin zgodnie z poleceniami metodycznymi prowadzącego zajęcia.

Samodzielną pracę studenta zapewnia system narzędzi dydaktycznych i metodycznych: notatki z wykładów, korzystanie z podręczników edukacyjno-metodycznych, literatury monograficznej i periodyki, a także narzędzia samokontroli (testy, ćwiczenia, zadania praktyczne).

Materiały edukacyjne do samodzielnego opracowania poddawane są ostatecznej kontroli wraz z informacjami prezentowanymi na wykładach. Samodzielną pracę studentów z kursu akademickiego «Współczesny język polski (Gramatyka)» polega na opracowaniu literatury głównej i dodatkowej, jej krytycznej analizie, systematyzacji, prowadzeniu notatek, sporządzaniu planów, prac o tematyce edukacyjnej w celu przygotowania do zajęć praktycznych.

Samodzielną pracę studenta z przedmiotu «Współczesny język polski (Gramatyka)» realizowana jest w następujących obszarach:

1. Przygotowanie do zajęć praktycznych:
 - opracowanie materiału wykładowego;
 - studiowanie tematu z wykorzystaniem podręczników;
 - praca z polecanymi materiałami dodatkowymi (słuchanie plików audio, oglądanie filmów na YouTube, czytanie artykułów);
 - wykonanie zadań i ćwiczeń.
2. Studiowanie zagadnień przekazanych do samodzielnego opracowania.
3. Przygotowanie do modułu w formie ekspresowej ankiety i napisania końcowej pracy kontrolnej.
4. Napisanie zadania indywidualnego, przygotowanie do jego obrony.

7. WARSZTATY z kursu akademickiego «Gramatyka w akcji: Język mediów społecznościowych» (8 godzin)

Język mediów społecznościowych jest dynamiczny, pełen neologizmów i zjawisk językowych, które często odbiegają od normy literackiej.

Analiza tego języka pozwala na:

1) pogłębienie wiedzy o gramatyce: studenci będą mieli okazję zaobserwować, jak zasady gramatyczne są stosowane (lub łamane) w codziennej komunikacji;

- 2) **rozwój umiejętności krytycznego myślenia:** będą analizować językowe zjawiska, dostrzegać ich funkcje i wpływ na odbiorców;
- 3) **zwiększenie świadomości kulturowej:** zrozumieją, jak język odzwierciedla zmiany społeczne i kulturowe.

Plan

CZEŚĆ I: Wprowadzenie

1. Czym są media społecznościowe?
Krótki przegląd najpopularniejszych platform i ich specyfiki językowej.
2. Język mediów społecznościowych a język standardowy: porównanie i kontrastowanie.
3. Cele komunikacji w mediach społecznościowych: Jakie funkcje pełni język w tym kontekście?

CZEŚĆ II: Analiza językowa

1. Neologizmy i slang: Jak powstają nowe słowa i wyrażenia w języku internetowym?
2. Emotikony i skróty: Jakie emocje i informacje przekazują?
3. Gramatyka w skrócie: Jakie zjawiska gramatyczne są charakterystyczne dla języka mediów społecznościowych (np. elipsa, inwersja, zmiany w odmianie)?
4. Styl i rejestr: Jak dostosować język do różnych sytuacji komunikacyjnych w mediach społecznościowych?

CZEŚĆ III: Praktyczne ćwiczenia

1. Analiza postów: Studenci analizują przykłady postów z różnych platform, zwracając uwagę na użyte środki językowe.
2. Tworzenie własnych treści: Studenci tworzą własne posty, stosując poznane reguły i zwroty.
3. Dyskusja: Studenci dzielą się swoimi obserwacjami i opiniami na temat języka mediów społecznościowych.

CZEŚĆ IV: Podsumowanie

1. Znaczenie języka mediów społecznościowych: Dlaczego warto go badać?
2. Etyka komunikacji w sieci: Jakie zasady należy przestrzegać?
3. Perspektywy rozwoju: Jak język mediów społecznościowych będzie się zmieniał w przyszłości?

Ćwiczenia:

1. **Słownik neologizmów:** Studenci tworzą wspólny słownik nowych słów i wyrażen.
2. **Konkurs na najlepszego memistę:** Studenci tworzą memy, wykorzystując znajomość języka i kultury internetowej.
3. **Debata:** Czy język mediów społecznościowych wpływa negatywnie na język polski?

Ocenianie:

1. Aktywny udział w dyskusjach.
2. Jakość wykonanych zadań.
3. Oryginalność pomysłów.
4. Rozumienie omawianych zagadnień.

Praktyczne zadanie indywidualne

Indywidualne zadanie to rodzaj indywidualnej pracy pozalekcyjnej studenta, celem której jest samodzielne przestudiowanie części materiału programowego, usystematyzowanie, pogłębienie, uogólnienie, utrwalenie i praktyczne zastosowanie wiedzy studenta z kursu akademickiego i rozwój umiejętności samodzielnej pracy. Praca indywidualna w ramach programu kursu, wykonywana w oparciu o wiedzę, umiejętności i zdolności nabyte podczas wykładów i zajęć praktycznych.

Tematy dla zadań indywidualnych są proponowane studentom w ciągu pierwszych dwóch tygodni studiów. Studenci realizują je w trakcie semestru, według ustalonych harmonogramów. Obrona zadania indywidualnego odbywa się w trakcie warsztatów. Poniższe propozycje zadań mają na celu pogłębienie wiedzy studentów na temat gramatyki języka polskiego oraz rozwijanie ich umiejętności analizy językowej. Tematy są zróżnicowane, aby umożliwić studentom wybór zgodny z ich zainteresowaniami.

TEMATY ZADAŃ INDYWIDUALNYCH Z KURSU AKADEMICKIEGO

«Współczesny język polski (Gramatyka)»

Tematy związane z analizą językową:

1. **Analiza gramatyczna tekstu literackiego:** Wybrany fragment utworu (np. wiersz, fragment powieści) pod kątem zastosowanych środków stylistycznych i ich wpływu na wyrazistość tekstu.
2. **Porównanie dwóch wersji tego samego tekstu:** Analiza różnic w budowie gramatycznej i ich wpływu na odbiór tekstu (np. wersja oryginalna i wersja przeznaczona dla młodzieży).
3. **Badanie języka reklamy:** Analiza środków językowych wykorzystywanych w reklamach, ich skuteczności i wpływu na odbiorcę.
4. **Język polityków:** Analiza wypowiedzi polityków pod kątem używanych środków perswazji i manipulacji.
5. **Język młodzieżowy:** Badanie neologizmów, slangu i innych charakterystycznych cech języka używanego przez młodzież.
6. **Język mediów społecznościowych:** Analiza zjawisk językowych charakterystycznych dla różnych platform (np. Facebook, Instagram, Twitter).
7. **Dialekty regionalne:** Porównanie wybranych cech gramatycznych dialektów regionalnych z językiem ogólnopolskim.
8. **Język prawniczy:** Analiza specyficznych konstrukcji gramatycznych i leksykalnych charakterystycznych dla języka prawniczego.

Tematy związane z historią języka polskiego:

9. **Ewolucja wybranych konstrukcji gramatycznych:** Analiza zmian, jakie zaszły w gramatyce języka polskiego na przestrzeni wieków.
10. **Wpływy języków obcych na język polski:** Badanie zapożyczeń i ich adaptacji w języku polskim.
11. **Historyczne odmiany języka polskiego:** Porównanie języka staropolskiego z językiem współczesnym.

Tematy związane z językoznawstwem teoretycznym:

12. **Teorie dotyczące części mowy:** Analiza różnych podejść do klasyfikacji części mowy.
13. **Zdania bezpodmiotowe:** Analiza różnych typów zdań bezpodmiotowych i ich funkcji.
14. **Konstrukcje bezokolicznikowe:** Badanie różnych funkcji bezokolicznika w zdaniu.
15. **Złożoność składniowa:** Analiza zdań złożonych i ich funkcji w tekście.

Tematy interdyscyplinarne:

16. **Język i kultura:** Badanie związku między językiem a kulturą na wybranym przykładzie (np. przysłowia, powiedzenia).
17. **Język i psychologia:** Analiza wpływu języka na myślenie i emocje.
18. **Język i sztuka:** Analiza języka w utworach literackich, filmowych lub muzycznych.
19. **Język i nowe technologie:** Badanie wpływu nowych technologii na język (np. języki programowania, sztuczna inteligencja).

Tematy praktyczne:

20. **Tworzenie materiałów dydaktycznych:** Przygotowanie zestawu ćwiczeń gramatycznych dla uczniów szkoły podstawowej lub średniej.

Uwagi:

- Powyższe propozycje mogą być modyfikowane i dostosowywane do indywidualnych zainteresowań studentów oraz poziomu zaawansowania grupy.
- Przy wyborze tematu warto zwrócić uwagę na dostępność materiałów źródłowych.
- Ważne jest, aby studenci mieli możliwość samodzielnego wyboru tematu i opracowania własnej metody badawczej.

Przykładowy schemat pracy:

1. **Wstęp:** Sformułowanie problemu badawczego, cel pracy, hipotezy.
2. **Część teoretyczna:** Omówienie podstawowych pojęć związanych z tematem pracy.
3. **Część praktyczna:** Analiza materiału źródłowego, prezentacja wyników badań.
4. **Wnioski:** Podsumowanie uzyskanych wyników, sformułowanie wniosków.
5. **Bibliografia:** Spis wykorzystanej literatury.

8. NARZĘDZIA OCENY I METODY WYKAZYWANIA WYNIKÓW

UCZENIA SIĘ. W nauczaniu kursu akademickiego «Współczesny język polski (Gramatyka)» stosowane są następujące formy kontroli, oceny i demonstracji efektów uczenia się:

- testy, ćwiczenia, zadania twórcze;
- bieżąca i ostateczna (modułowa) ankieta ekspresowa;
- ocenianie wyników zadań indywidualnych / prezentacji studenckich i wystąpień na wydarzeniach naukowych;
- ocenianie samodzielnej pracy studenta, jego udziału w warsztatach;
- końcowa praca kontrolna;
- egzamin.

POLITYKA OCENIANIA

- Zasady dotyczące terminów i zmiany harmonogramu. Prace nadesłane z naruszeniem terminów bez ważnych powodów są oceniane niżej (-20 pkt). Zmiana terminu zajęć odbywa się za zgodą dziekanatu, pod warunkiem, że przyczyna nieobecności studenta na module była uzasadniona.
- Polityka uczciwości akademickiej. Zabrania się odpisywania podczas kolokwium i egzaminów.
- Zasady obecności. Obecność na zajęciach jest obowiązkowym elementem oceny, za którą przyznawane są punkty. Z przyczyn obiektywnych (np. stan zdrowia, sytuacja rodzinna, staż międzynarodowy) szkolenie może odbyć się online (po uzgodnieniu z prowadzącym).

9. KRYTERIA, FORMY KONTROLI BIEŻĄCEJ I KOŃCOWEJ

Wynik końcowy (w skali 100-punktowej) z kursu akademickiego «Współczesny język polski (Gramatyka)» określa się jako wartość średniej ważonej, uzależnioną od konkretnej wagi każdego składnika zaliczenia:

OCENIANIE

Schemat obliczania oceny końcowej z przedmiotu

Moduł 1		Moduł 2		Moduł 3	Moduł 4	Moduł 5
10%	10%	10%	10%	5%	15%	40%
Bieżące ocenianie	Moduł 1	Bieżące ocenianie	Moduł 2	Warsztaty	Praca samodzielna	Egzamin

Moduł 1 (Tematy 1-6)	Moduł 2 (Tematy 1-13)	Moduł 3	Moduł 4	Moduł 5	Łączna suma
20%	20%	5%	15%	40%	100%

<p>1. Bieżące ocenianie. 2. Końcowa ekspresowa ankieta (w formie ustnej) – maks. 100 punktów (pod uwagę brana jest aktywność ucznia podczas lekcji)</p>	<p>1. Bieżące ocenianie. 2. Pisemna praca kontrolna. Ocenianie: pytania testowe (10) – 2 punkty za każdą poprawną odpowiedź (maks. – 20 punktów)), pytania teoretyczne – 20 punktów, wykonanie zadań praktycznych – max. 60 punktów</p>	<p>Ocenianie udziału w warsztatach – max. 20 punktów, ocena za pracę indywidualną – max. 80 punktów, z czego za treść raportu można uzyskać maksymalnie. 40 punktów, ocena za ustną prezentację wyników pracy – max. 20 punktów, ocena za multimedialną oprawę raportu – max. 20 punktów</p>	<p>Ocenianie samodzielnej pracy: testowanie w Moodle</p>	<p>Ocenianie na egzaminie Ocena odpowiedzi na pytania teoretyczne – max. 40 punktów, wykonanie zadań praktycznych – max. 60 punktów</p>	
--	---	---	---	---	--

SKALA OCENIANIA WIEDZY

Według skali Uniwersytetu	Według skali krajowej	Według skali ECTS
90-100	doskonale	A (doskonale)
85-89	dobrze	B (bardzo dobrze)
75-84	dobrze	C (dobrze)
65-74	zadowalająco	D (zadowalająco)
60-64	zadowalająco	E (wystarczająco)
35-59	niedostatecznie	FX (niezadowalająco z możliwością ponownego przystąpienia do egzaminu)
1-34	niedostatecznie	F (niezadowalająco bez możliwości ponownego przystąpienia do egzaminu)

10. NARZĘDZIA, SPRZĘT I OPROGRAMOWANIE, wykorzystanie których zapewnia kurs akademicki «Współczesny język polski (Gramatyka)»

Nr	Nazwa	Numer tematu
1.	Projektor multimedialny	1-13
2.	Oprogramowanie aplikacyjne ogólnego przeznaczenia (narzędzia Microsoft Office)	1-13

3.	Dostęp do Internetu (w razie potrzeby)	1-13
4.	Laptop	1-13
5.	Oprogramowanie komunikacyjne (Zoom) do zajęć online (w razie potrzeby)	1-13
6.	Komunikacyjna platforma edukacyjna (Moodle) do organizacji nauczynia na odległość (w razie potrzeby)	1-13

11. REKOMENDOWANE ŹRÓDŁA INFORMACJI

1. Кравчук Алла. Польська мова: Граматика з вправами: підр. для вищих навч. закладів. Київ: ІНКОС, 2015. 453.
2. Моклиця А. Польська мова. Вправи зі словозміни. Луцьк: Кондор, 2020. 140 с.
3. Bralczyk Jerzy. Mówi się: porady językowe profesora Bralczyka. Wydanie II. Dodruk. Warszawa: PWN, 2001. 233 s.
4. Grzegorzczak Renata. Wykłady z polskiej składni. Warszawa: PWN, 2013. 150 s.
5. Jadacka Hanna. Kultura języka polskiego: Fleksja, słowotwórstwo, składnia. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2022. 254 s.
6. Karpowicz Tomasz. Kultura języka polskiego: Wymowa, ortografia, interpunkcja. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2017. 240 s.
7. Kita Małgorzata. Wybieram gramatykę! Dla cudzoziemców zaawansowanych na poziomie C i dla studentów kierunków filologicznych. Wyd. 3. popr. Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego, 2017. 473 s.
8. Laziński Marek. Wykłady o aspekcie polskiego czasownika. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego, 2020. 315 s.
9. Lipińska Ewa, Grażyna Dąbska. Kiedyś wrócisz tu. cz. II: By szukać swoich dróg i gwiazd. Kraków: Universitas, 2023. 292 s.
10. Lipińska Ewa. Nie ma róży bez kolców (B1, B2). Kraków: Universitas. 240 s.
11. Madelska Liliana, Warchoń-Schlottmann Małgorzata. Odkrywamy język polski: Gramatyka dla uczących. wyd. 2. Kraków: Prolog, 2024. 204 s.
12. Mędak Stanisław. Liczebnik też się liczy. Gramatyka liczebnika z ćwiczeniami. Kraków: Universitas, 2010. 249 s.
13. Nowe Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce. Wydanie II. Warszawa: PWN, 2014. 290 s.
14. Poradnik Profesora Andrzeja Markowskiego. Warszawa: Wilga, 2003. 496 s.
15. Pyzik Józef. Przygoda z gramatyką. Fleksja i słowotwórstwo. Kraków: Universitas, 2022. 462 s.
16. Saloni Zygmunt. Czasownik polski. Warszawa: Wiedza powszechna, 2010. 264 s.

ZASOBY INTERNETOWE

1. Czas przeszły w języku polskim *Polska Półka Filmowa*. URL: https://youtu.be/fn58R45GGek?si=vXBIM7UA1O_XqcIg
2. Deklinacja — co to jest (rzeczownik). *Polska Półka Filmowa*. URL: <https://youtu.be/o4mZN7eOByM?si=b7IEMx660zHw-NHG>

3. Derywaty, których podstawą jest czasownik — reklama, reklamacja czy reklamowanie. *Polska Półka Filmowa.* URL: <https://youtu.be/x4NHZ69XdVA?si=FYuGHgqxq7Dmvd2aJ>
4. Dopełniacz — sytuacje użycia. *Polska Półka Filmowa.* URL: <https://youtu.be/lIDwKAB9tpo?si=kIVp25ismRKCXuvh>
5. Formanty i ich znaczenie. URL: <https://zpe.gov.pl/a/formanty-i-ich-znaczenie/DZ6UGH2L1>
6. Idź, iść, proszę iść! Tryb rozkazujący. *Polska Półka Filmowa.* URL: <https://youtu.be/dhmO1rjRzzg?si=HdkUCAKqEQOnZ2bW>
7. Jak łączą się wyrazy w zdaniu czyli o związkach składniowych. URL: <https://zpe.gov.pl/a/jak-lacza-sie-wyrazy-w-zdaniu---czyli-o-zwiazkach-skladniowych/Dq75WKYj8>
8. Jak lepiej pisać po polsku — kilka przydatnych trików :). *Polska Półka Filmowa.* URL: <https://youtu.be/kt7g9iW0dew?si=6mXkqLTiy75oazIz>
9. Jak napisać esej? URL: <https://zpe.gov.pl/a/wprowadzenie/DFXRRwVF7>
10. Jak to się pisze? Morfologiczna zasada pisowni polskiej. URL: <https://zpe.gov.pl/b/jak-to-sie-pisze-morfologiczna-zasada-pisowni-polskiej/PhZFG1zmv>
11. Jak tworzą się słowa? URL: <https://zpe.gov.pl/a/jak-tworza-sie-slowa/Deb77Cimi>
12. Jak zbudowane są formy gramatyczne wyrazów. URL: <https://zpe.gov.pl/a/jak-zbudowane-sa-formy-gramatyczne-wyrazow/D5r6CjBpY>
13. Jak zbudowane są zdania? URL: <https://zpe.gov.pl/a/jak-zbudowane-sa-zdania/DPLpzWBjS>
14. Jakie są kryteria poprawności językowej. URL: <https://zpe.gov.pl/b/jakie-sa-kryteria-poprawnosci-jezykowej/P54uYw8up>
15. Językowy świat liczb. URL: <https://zpe.gov.pl/a/jezykowy-swiat-liczb/DpbQ4CKTd>
16. Liczebniki zbiorowe. *Polska Półka Filmowa.* URL: https://youtu.be/DgfSc2UwgOo?si=ik_sb_IrgMPr7Kyt
17. Po co językowi polskiemu fleksja? URL: <https://zpe.gov.pl/b/po-co-jezykowi-polskiemu-fleksja/PSVXeauwD>
18. Rzeczownik – rodzaj. *Polska Półka Filmowa.* URL: https://youtu.be/R0T7V-p7ttY?si=_swQI2jO-ejO3st9
19. Strona bierna. Formy bezosobowe: na -no, -to i z się. *Polska Półka Filmowa.* URL: https://youtu.be/5rpXjTznZCg?si=4l06f_UzC0Ri2hgJ
20. Związek związkowi nierówny, tu poboczny, a tam główny. URL: <https://zpe.gov.pl/a/zwiazek-zwiazkowi-nerowny-tu-poboczny-a-tam-glowny/D7Ot5bzdY>
21. Szyk wyrazów w zdaniu polskim. URL: <https://zpe.gov.pl/b/szyk-wyrazow-w-zdaniu-polskim/PKNmV8La7>
22. O współczesności i przyszłości języka polskiego — prof. Jerzy Bralczyk, prof. Jan Miodek. *WSiZ w Rzeszowie.* URL: https://youtu.be/i1ejN57C81o?si=xT1Z6dOU_FtYpGci
23. Prof. Jerzy Bralczyk: dlaczego nie zostałem aktorem. *Zero ekranowe #28.* URL: https://youtu.be/z_5ZgSfBjeA?si=cBwKhF2iKnddyW72

24. W Ukrainie czy na Ukrainie: prof. Jerzy Bralczyk. *Didaskalia*. URL: https://youtu.be/uA3EydIQ_yU?si=WGo_yYVJtYHFwRLv
25. Основні поняття граматики. URL: <https://jpolski.info/statti/hramatyka/osnovni-poniattia-hramatyky-shcho-vykorystovuiutsia-pry-vyvchenni-polskoi-movy.html>.
<http://www.sjkr.us.edu.pl/pl/biblioteka-lektora>
<http://fundacjareja.eu/projekty>
<https://www.popolskupopolsce.edu.pl/kurs-jezyka-polskiego>
<https://zpe.gov.pl/a/materialy-do-nauczania-jezyka-polskiego/DgVjbKIa8>
Wspolnotapolska.org.pl